

Na osnovu člana 55. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/04), Federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Federalni ministar za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata d o n o s i:

P R A V I L N I K O U T V R Đ I V A N J U P R O C E N T A V O J N O G I N V A L I D I T E T A

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se način utvrđivanja procenta vojnog invaliditeta prema stepenu oštećenja organizma koje je nastalo kao posljedica rane, povrede ili bolesti zadobijene pod okolnostima utvrđenim Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica (u daljem tekstu: Zakon) i drugim uslovima i kriterijima za utvrđivanje vojnog invaliditeta.

Član 2.

Procenat vojnog invaliditeta utvrđuje se na osnovu odredaba ovog pravilnika i Liste procenta vojnog invaliditeta (u daljem tekstu: Lista) koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Član 3.

Za jedan dio tijela (u daljem tekstu: organ), koji je u velikoj mjeri oštećen, utvrđuje se, po pravilu procenat vojnog invaliditeta niži od procenta predviđenog u Listi za potpuni gubitak (amputaciju) tog organa.

Ako orgasn postoji, ali je oštećen toliko da je funkcionalno potpuno neupotrebljiv, može se utvrditi procenat vojnog invaliditeta koji je u Listi predviđen za potpuni gubitak (amputaciju) tog organa.

Član 4.

Ako je procenat vojnog invaliditeta nastao kao posljedica više ranjavanja, povreda, ili bolesti, procenti predviđeni u Listi za pojedina oštećenja organizma ne sabiraju se nego se kao osnov uzima oštećenje koje povlači najveći procenat, pa se taj procenat povećava za 10% do 30%, s obzirom na uticaj ostalih oštećenja na cijeli organizam, i to samo ako je i za svako od tih oštećenja u Listi predviđeno najmanje od po 20%.

Ako je za najmanje dva oštećenja iz stava 1. ovog člana u Listi utvrđeno od po 50% ili više procenata, a postoji izrazito oštećenje organizma i niza funkcija, procenat po oštećenju za koje je u Listi utvrđen najveći procenat vojnog invaliditeta može se povećati i za preko 30%, a najviše do 100% - II grupa.

Ako postoje četiri ili više oštećenja iz stava 1. ovog člana za koja je u Listi utvrđeno manje od po 50% a najmanje od po 20%, procenat vojnog invaliditeta za osnovno oštećenje može se povećati i za 40%.

Ako uslijed svih oštećenja iz stava 1. ovog člana postoji takav invaliditet zbog koga je vojni invalid nepokretan, i nije u stanju da vrši osnovne fiziološke potrebe bez pomoći drugog lica određuje se 100% vojnog invaliditeta - I grupa.

Ako je vojni invaliditet nastao kao posljedica oštećenja organizma uslijed više rana, povreda ili ozljeda, ali je za svako od tih oštećenja u Listi predviđeno ispod 20% vojnog invaliditeta, može se utvrditi procenat vojnog invaliditeta od 20% do 30%, ako je uslijed svih tih oštećenja cijeli organizam oštećen za 20%, odnosno do 30%.

Član 5.

Za vojne invalide žene, kod kojih postoje anatomska i funkcionalna oštećenja pojedinih dijelova tijela (amputacija, kontraktura, paraliza, skraćenje potkoljenice ili natkoljenice preko 3cm, gubitak oka, pseudoartroza, teški varikoziteti sa elefantijazom, posttraumatska epilepsija, potpuna gluhoća, parkinsonizam, teški osteomielitis sa fistulom) procenti predviđeni u Listi povećavaju se za 10% ako su manji od 60%, odnosno povećavaju se za 20% - ako su 60% ili veći od 60%. To povećanje može

iznosit do 100% - II grupa.

Član 6.

Ako je kod lica bez jednog parnog organa pod okolnostima iz člana 3. Zakona došlo do gubitka ili oštećenja za najmanje 60% i više procenata drugog parnog organa, procenat invaliditeta određuje se kao da je oštećenje oba parna organa nastalo pod tim okolnostima pri čemu se procenat može odrediti do 100% - I grupa.

Ako je jedan parni organ teško oštećen ili izgubljen pod okolnostima iz člana 3. Zakona i po tom osnovu utvrđen procenat vojnog invaliditeta, a drugi parni organ je oštećen za najmanje 60% ili izgubljen poslije tih okolnosti, nezavisno od posljedica nastalih pod tim okolnostima, procenat vojnog invaliditeta se određuje za oštećenje, odnosno gubitak oba parna organa i umanjuje za 20%. Ako se za ovakvo oštećenje organizma u Listi predviđa 100% - I grupa, određuje se 100% vojnog invaliditeta - II grupa.

Kao oštećenje drugog oka u smislu st. 1 i 2. ovog člana smatra se smanjenje funkcije oka za najmanje jednu polovinu (smanjenja vida najmanje 5/10).

Član 7.

Procenat vojnog invaliditeta za amputiranu nogu ili ruku može se povećati za 10% ako je patriljak nepodesan za nošenje proteze.

Član 8.

Ako se kliničkim posmatranjem i dokumentovanom anamnezom mogu dokazati neurizmi sa bolovima i eventualnim smetnjama u fantomskom udu, kao i u slučaju kauzalgije, procenat vojnog invaliditeta povećava se za 10 do 30%.

Član 9.

Ratnom vojnom invalidu koji je kao maloljetnik ili kao ratni zarobljenik bio izložen teškim životnim uslovima za vrijeme rata i zbog toga zadobio oštećenje organizma psihosomatskog karaktera, procenat vojnog invaliditeta može se povećati za 10 ili 20%.

Vojnom invalidu koji je u vrijeme nastanka invaliditeta bio maloljetan, a kod koga je uslijed oštećenja organizma po kome mu je utvrđen vojni invaliditet nastupilo psihosomatsko oštećenje

(poremećaj) i to najkasnije u roku od godinu dana od nastanka invaliditeta, procenat vojnog invaliditeta utvrđen u Listi može se povećati za 10 ili 20%.

Procenat vojnog invaliditeta povećan u smislu st. 1 i 2. ovog člana može da iznosi najviše 100% - II grupa.

Član 10.

Endogena i druga urođena ili stečena sklonost koja uslovjava oboljenja, čija je etiologija nepoznata ili još nije sigurno utvrđena, ne mogu se uzimati kao osnov za priznavanje vojnog invaliditeta.

Ako su prve pojave, oboljenja iz stava 1. ovog člana nastale pod okolnostima iz člana 3. Zakona, ili se zdravstveno stanje u tim okolnostima znatnije pogoršalo, s obzirom na uobičajeni tok bolesti ili su te okolnosti ometale pravilno liječenje, može se smatrati da su te okolnosti ubrzale nepovoljan razvoj oboljenja, pa se izuzetno može djelimično priznati vojni invaliditet.

U oboljenja iz stava 1. ovog člana spadaju: šizofrenija, manijako depresivne psihoze, epileptička bolest (kao izrazito konstitucionalno uslovljena, kod koje je faktor konstitucije daleko veći i značajniji od bilo kog nepovoljnog uslova sredine), neuroze, psihopatije posttraumatski stresni poremećaji (kao bolesna reakcija nedovoljno harmonično strukturalne ličnosti na životne uslove), ambiotrofična nervna

oboljenja, multipla skleroza, dijabet, sva endokrina oboljenja (osim adisonove bolesti, tuberkulozne etiologije), ulkusna bolest, alergična oboljenja, spondiloze, spondilartrose, reumatoid, artrit, diskopatije (koje su po savremenom gledištu posljedica degenerativnih promjena uslijed kojih i najbeznačajnija trauma, pa čak i nezgodan pokret rukom ili dizanje tereta, može dovesti do ispoljavanja bolesti), esencijalne hipertenzije, urođene srčane mane, litijaze, policistična oboljenja, maligni neoplastični procesi, trofične promjene ekstremiteta ako nisu posljedica smrzavanja i pjegavca i sve druge bolesti, endogene i nepoznate etiologije.

Procenat vojnog invaliditeta za maligne neoplastične procese koji su nastali kao posljedica rane ili povrede kao i zbog šećerne bolesti koja je nastala kao posljedica rane ili povrede utvrđuje se bez primjene st 1 i 2. ovog člana.

Član 11.

Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ožiljci se uzimaju u obzir ako ometaju funkciju nekog organa ili nekog dijela tijela, odnosno ako stvaraju nagrđenost.

Član 12.

Vojni invaliditet I grupe može se utvrditi samo za oštećenja organizma za koja je u Listi utvrđen procenat vojnog invaliditeta 100% I grupa, kao i u slučajevima iz člana 4. i člana 6. stav 1. ovog pravilnika.

Član 13.

Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ne uzimaju se u obzir oštećenja organizma koja nastaju kao posljedica starenja, kao ni stručna sprema, zanimanje, materijalno stanje, obdarenost i druge činjenice, ako ovim pravilnikom nije drukčije propisano.

Član 14.

Procenat vojnog invaliditeta se utvrđuje trajno ili privremeno.

Privremeni procenat vojnog invaliditeta utvrđuje se ako postoje izgledi da će se oštećenje organizma invalida u znatnoj mjeri poboljšati primjenom bilo kog medicinskog sredstva (operativne intervencije, fizikalne terapije i rehabilitacije, medikamentozno liječenje i dr.).

Privremeni procenat može se, po pravilu, odrediti za vrijeme do dvije godine, a poslije se utvrđuje trajni procenat, ako ovim pravilnikom i Listom nije drukčije propisano.

Član 15.

Ako oštećenje organizma nije predviđeno ovim pravilnikom, procenat vojnog invaliditeta se utvrđuje prema načelima medicinske nauke i analognom primjenom odredaba ovog pravilnika koje se odnose na slična oštećenja organizma, s tim da se može utvrditi i manji procenat vojnog invaliditeta od predviđenog u Listi.

Član 16.

Vojni invalidi kod kojih nastanu oštećenja organizma u vezi sa vojnim invaliditetom i to: hirurško odstranjenje organa, hirurški zahvati na vitalnim organima, dekompenzacije srca, jetre, pluća, bubrega, pankreasa i paralize nerava, aktivna tuberkuloza, kao i gubitak ili teško oštećenje parnog organa, mogu podnosići zahtjev za utvrđivanje novog procenta vojnog invaliditeta, po osnovu tih oštećenja i prije isteka roka za podnošenje zahtjeva iz člana 49. stav 1. Zakona.

Član 17.

Ovaj pravilnik primjenjivaće se od dana početka primjenjivanja Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/04), kao i za korisnike iz člana 69. stav 2. navedenog zakona.

Član 18.

Danom početka primjene ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta ("Službeni list R BiH", broj: 2/92, 6/94 i 13/94) i Pravilnik za utvrđivanje postotka tjelesnog oštećenja vojnih invalida (Narodni list HR-HB", broj: 29/96).

Član 19.

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj:
Sarajevo,

MINISTAR
Ibrahim Nadarević

LISTA PROCENTA VOJNOG INVALIDITETA

GLAVA I - RUKA

A. Šaka

a) Prsti

Ograničena pokretljivost (kontraktura)

1. Ograničena pokretljivost svih prstiju jedne šake:

a) u manjem stepenu 20 %

b) ako su ovakve promjene na objema rukama 30%

2. Ograničena pokretljivost svih prstiju jedne {ake:

a) u ve}em stepenu 30 do 50%

b) ako su ovakve promjene na objema rukama 40 do 80%

3. Ograničena pokretljivost palca:

a) jedne {ake u oba zglobova ispod 20%

b) ako su ovakve promjene na objema rukama 20%

4. Ograničena pokretljivost bilo kog drugog prsta pojedina~no ispod
.....20%

5. Ograničena pokretljivost ve}ine prstiju:

a) jedne {ake, osim palca, prema stepenu 20 do 40%

b) ako su ovakve promjene na objema rukama, prema stepenu 30 do 60%

6. Procent kod jako izra`enih kontraktura u lo{em polo`aju, koje prakti~no isklju~uju svaku funkciju, utvrjuje se kao kod amputacije.

7. Pri primjeni ta~. 2. i 5. ove liste vodi se ra~una o funkcionalnom zna~aju pojedinih prstiju za funkciju {ake kao cjeline.

Potpuna uko~enost zglobova (ankiloza)

8. Ankiloza palca u interfalangealnom zglobu:

a) jedne {ake ispod 20%

b) na objema {akama 20%

9. Ankiloza palca u interfalangealnom zglobu, u nepovoljnem polo`aju:

a) jedne {ake 20%

b) na objema {akama 30%

10. Ankiloza palca u metakarpofalangealnom zglobu:

a) jedne {ake 20%

b) na objema {akama 30%

11. Ankiloza palca u metakarpofalangealnom zglobu, u nepovoljnom polo`aju:

a) jedne {ake 30%

b) na objema {akama 40%

12. Ankiloza ve}ine prstiju, osim palca {ake, prema polo`aju povoljnom ili nepovoljnom za funkciju:

a) jedne {ake 30 do 40%

b) na objemam {akama 40 do 60%

13. Ankiloza svih prstiju {ake, prema povoljnom ili nepovoljnom polo`aju:

a) jedne {ake 40 do 60%

b) ako su ovakve promjene obostrane u povoljnom polo`aju 70 do 80%

c) ako su ovakve promjene obostrane u nepovoljnom polo`aju 90 do 100% - II grupa

Amputacija

14. Amputacija palca obje falange30%

15. Amputacija obje falange palca sa metakarpalnom kosti
.....40%

16. Amputacija bilo kog prsta, osim palca ili ka`iprsta ispod
.....20%

17. Amputacija ka`iprsta:

a) jedne {ake 20%

b) obje {ake 30%

18. Amputacija dva prsta bez metakarpalne kosti20%

19. Amputacija ka`iprsta i srednjeg prsta:

a) jedne {ake 30%

b) ako su promjene obostrane (s obzirom na zna~aj amputiranih prstiju 30 do 50%

20. Amputacija dva prsta sa metakarpalnim kostima:

a) palac i ka`iprst 50%

b) ka`iprst i srednji 40%

c) srednji i domali 40%

~) domali i mali 30%

21. Amputacija tri i vi{e prstiju sa sa~uvanim metakarpalnim kostima:

a) palca sa ma koja dva prsta (osim ka`iprsta) 50%

Ako je amputiran i ka`iprst odre{uje se + 10%

b) ka`iprsta, srednjeg i malog prsta 40%

c) ~etiri posljednja prsta jedne {ake 50%

~) ~etiri poslednja prsta obje {ake 60%

) palca sa ma koja tri prsta iste {ake 60%

22. Amputacija svih prstiju:

a) jedne {ake 70%

b) obje {ake 100% - I grupa

23. Amputacija oba palca i jednog ka`iprsta60%

24. Amputacija oba palca50%

25. Amputacija oba palca, jednog ka`iprsta i jednog srednjeg prsta
.....70%

26. Amputacija oba palca i oba ka`iprsta80%

27. Amputacija oba palca i druga tri prsta, ali ne svih na istoj {aci
.....80%

28. Amputacija tri prsta sa metakarpalnim kostima:

a) palca, ka`iprsta i srednjeg prsta 60%

b) ka`iprsta, srednjeg prsta i malog prsta 50%

c) srednjeg, domalog i malog prsta 40%

Djelimi~na amputacija

29. Djelimi~na amputacija jednog ~lanka palca i dva ~lanka ka`iprsta
.....20%

30. Djelimi~na amputacija jednog ~lanka palca i dva ~lanka ka`iprsta, sa slabo pokretnim patrljcima
.....30 do 40%

31. Kod djelimi~ne amputacije vi{e prstiju, procent se odre|uje prema dатoj shemi, sumiraju}i za gubitak ~lanka svakog prsta odgovaraju}e procente, pa ako je zbir ve}i od 15% - odre|uje se 20%, ako je ve}i od 25% - odre|uje se 30% itd. i to:

- a) za jedan ~lanak palca 8%
- b) za jedan ~lanak ka`iprsta 6%
- c) za jedan ~lanak ostalih prstiju 4%

Prijelom (fraktura)

32. Prijelomi metakarpalnih kostiju, bez poreme}aja funkcije ispod 20%

33. Prijelomi metakarpalnih kostiju ili ja~e deformacije ili i{~a{enje karpometakarpusa sa o{te}enom funkcijom, a prema stepenu o{te}enja, imaju}i u vidu o{te}enje {ake i pojedinih prstiju:

- a) jedne {ake 20 do 40%
- b) ako su ovakve promjene obostrane 30 do 60%
- b) Ru~je

Ograni~ena pokretljivost (kontraktura)

34. Ograni~ena pokretljivost {ake ve}eg stepena:

- a) jedne {ake 20 do 30%
- b) obje {ake 30 do 40%

Uko~enost (ankiloza)

35. Ankiloza zgloba {ake u povoljnem polo`aju:

- a) jedne {ake 30%
- b) obje {ake 50%

Za ankilozu u nepovoljnem polo`aju procent se pove}ava za 10 ili 20 prema o{te}enju funkcije.

Amputacija

36. Amputacija jedne {ake70%

37. Amputacija obje {ake100% - I grupa

B. Podlaktica

Prijelom (fraktura)

38. Krivo srasli prijelomi, sa ograni~enim pokretima pronacije i supinacije20 do 30%

39. Krivo srasli prijelomi sa potpunom uko~eno{u pronacije i supinacije, a polo`aj {ake povoljan u pronaciji ili u srednjem polo`aju40%

40. Krivo srasli prijelomi, sa potpunom uko~eno{u pronacije i supinacije, a polo`aj {ake u supinaciji50%

La`ni zglob

41. La`ni zglob jedne kosti:

a) na jednoj ruci 20 do 30%

b) na objema rukama 30 do 40%

42. La`ni zglob obje kosti:

a)na jednoj ruci 40 do 50%

b)na objema rukama 60 do 70%

Amputacija

43. Amputacija podlaktice70%

44. Amputacija obje podlaktice100% - I grupa

C. Lakat

Ograni~ena pokretljivost (kontraktura)

45. Pokretljivost o~uvana izme|u 75□ do potpune funkcije40%

46. Pokretljivost o~uvana izme|u 90□ i 105□ , odnosno izme|u 90□ i 75□30%

47. Pokretljivost o~uvana izme|u 105□ i 180□ , ruka u nepovoljnem polo`aju, u ekstenziji40 do 50%

Uko~enost (ankiloza)

48. Uko~enost pod pravim uglom ili ne{to manje (90° do 75°)40%

49. Uko~enost pod o{trim uglom (ispod 75□)50%

50. Uko~enost lakta u potpunoj fleksiji70%

51. Uko~enost u nepovoljno ispru`enom polo`aju (od 105□ do 180□)50 do 70%

52. Ako su promjene u ta~. 48. do 51. ove liste obostrane, procent se pove}ava za 20 ili 30.

Labav zglob

53. Labav zglob, prema stepenu30 do 50%

Prijelomi i i{~a{enja (fraktura i luksacija)

54. Procent za prijelome i i{~a{enja utvr{uje se prema {tetnim posljedicama po funkciju lakatnog zglova. Isto tako ocjenjuju se i zastarjela i{~a{enja i posljedice i{~a{enja.

Amputacije

55. Amputacija ruke u laktu (eksartikulacija)80%

56. Amputacija obje ruke u laktu100% - I grupa

^. Mi{ica

Prijelomi

57. Nepravilno srastao prijelom mi{i}ne kosti sa skra}enjem, ali bez {tetnih posljedica u susjednim zglobovimaispod 20%

La`ni zglob (pseudoartoza)

58. Pseudoartoza mi{i}ne kosti:

a) operativno korigovana 40%

b) bez mogu}nosti operativne korekcije (potreban ortopedski aparat) 60%

c) ako su ovakve promjene obostrane 60 do 80%

Amputacija

59. Amputacija jedne ruke u mi{ici90%

60. Amputacija obje ruke u mi{ici100% - I grupa

]. Rame

Ograni~ena pokretljivost (kontraktura)

61. Ograni~ena pokretljivost ramena, u te`em stepenu (ruka se ne mo`e podi}i iznad horizontale), prema stepenu o{te}enja funkcije:

a) jedne ruke 20 do 40%

b) obje ruke 30 do 60%

Uko~enost (ankiloza)

62. Potpuna ankiroza ramena, prema polo`aju:

a) jedne ruke 40 do 60%

b) obje ruke 60 do 80%

I{~a{enje (luksacija)

63. Labav zglob jednog ramena, privremeno 30 do 40%

Ako nije mogu{e izlje~enje operacijskim putem, odredit }e se stalan procent

64. Labav zglob oba ramena50 do 60%

65. Zastarjela i nenamje{tena i{~a{enja ocjenjuju se kao kontrakture i ankiloze.

Eksartikulacija

66. Eksartikulacija jedne ruke u ramenu100% - II grupa

67. Eksartikulacija obje ruke u ramenu100% - I grupa

D. Klju~nja~a (clavicular)

68. Prijelomi klju~nja~e uzimaju se u obzir za utvr|ivanje procenta vojnog invaliditeta samo ako postoji ograni~ena pokretljivost ramenog zgloba, ili komplikacije u vezi sa susjednim nervima ili krvnim sudovima.

\. @ivci

69. Potpuna uzetost (paraliza) cijelog pleksus brahialis-a90%

70. Uzetost gornjeg dijela pleksus brahialis-a:

a) djelimi~na 20 do 40%

b) potpuna 60%

71. Uzetost (paraliza) donjeg dijela pleksus brahialis-a:

a) lak{eg stepena 20%

b) te`eg stepena 50%

c) potpuna paraliza 70%

72. Paraliza n. aksilaris-a30%

73. Pareza n. aksilaris-a20%

74. Paraliza n. medianus-a ili radialis-a ili ulnaris-a50%

75. Pareza n. medianus-a ili n. radialis-a ili ulnaris-a20 do 40%

76. Paraliza n. muskulokutaneus-a30%

77. Pareza n. muskulokutaneus-a20%

78. Potpuna uzetost obje ruke100% - I grupa

79. Kod paralize bilo kog od ivaca na objema rukama navedenih u ta~. 69. do 77. procent se pove}ava za 20 ili 30. Za oboljenja iz ta~. 70., 71. i 75. ove liste procent se odrejuje zavisno od motorne slabosti i promjene elektromiograforskog nalaza i nalaza specijaliste neurologa.

GLAVA II - NOGA

A. Stopalo

Ograni~ena pokretljivost i uko~enost (kontraktura i ankiloza)

80. Ograni~ena pokretljivost prstijuispod 20%

81. Procent kod ankiloze svih prstiju u lo{em polo`aju koji ometa hod utvrjuje se kao kod amputacije prsta.

Amputacija i eksartikulacija

82. Amputacija palca bez metatarzalne kostiispod 20%

83. Amputacija palca sa metatarzalnom kosti20%

84. Amputacija dva ili tri prsta, sa metatarzalnim kostima30%

85. Amputacija svih prstiju na jednoj nozi bez metatarzalne kosti, prema stanju o`iljka
.....20 do 30%

86. Ako su u pitanju amputacije iz ta~. 83., 84. i 85. ove liste na objema nogama, procent se pove}ava za 10 ili 20.

B. Dono`je

Prijelom (fraktura)

87. Prijelom jedne ili vi{e metatarzalnih kostiju, samo ako ima za posljedicu deformaciju stopala i prstiju i ote`ava hod20 do 30%

Amputacija i eksartikulacija

88. Amputacija stopala po Lisfranck-u (exarticulatio tarsometatarsa), prema stanju o`iljka:

a) jedne noge 30 do 40%

b) obje noge 50 do 70%

C. No`je

Prijelom (fraktura)

89. Prijelomi jedne ili vi{e tarzalnih kostiju, sa deformacijom stopala
.....20 do 40%

Amputacija

90. Amputacija po Chopart-u (exarticulatio tarsitansversa), prema stanju o`iljka:

a) na jednoj nozi 40 do 50%

b) na objema nogama 60 do 80%

^. Sko~ni zglob

Ograni~ena pokretljivost (kontraktura)

91. Kontraktura stopala u ekvinusu, prema stepenu20 do 30%

Ako su promjene obostrane procent se pove}ava za 20

92. Kontraktura stopala u kalkaneus polo`aju:

a) na jednoj nozi 30%

b) na objema nogama 50%

Uko~enost (ankiloza)

93. Ankiloza sko~nog zgloba:

a) pod pravim uglom 20%

b) u nepovoljnem polo`aju pod bilo kojim drugim uglom

30 do 60%

c) obostrano 50 do 70%

Amputacija i eksartikulacija

94. Amputacija u sko~nom zglobu po Pirogovu:

a) na jednoj nozi 60%

b) na obje noge, prema o{te}enju hoda

80 do 100% - II grupa

95. Eksartikulacija u sko~nom zglobu:

a) na jednoj nozi 60%

b) na objema nogama, prema o{te}enju hoda 80 do 100% - II grupa

]. Potkoljenica

Prijelom (fraktura)

96. Dobro srasli prijelomi potkoljenice bez atrofije mi{i}ja,

sa sa~uvanom pokretljivo}u susjednih zglobova:

a) bez skra}enja ispod 20%

b) sa skra}enjem do 3 cm 20%

c) sa skra}enjem preko 3 cm 30%

97. Lo{e srasli prijelomi potkoljenice:

a) sa skra}enjem do 3 cm 30%

b) sa skra}enjem preko 3 cm, a prema stepenu skra}enja 30 do 40%

98. Lo{e srasli prijelomi potkoljenice, sa deformacijom, sa devijacijom stopala, velikim dubokim o`iljcima, atrofijom mi{i}ja, stalnim otokom, prema stepenu gubitka funkcije hoda ili o{te}enje funkcije susjednih zglobova40 do 50%

99. Ako su promjene iz ta~. 96. do 98. obostrane, procent se pove}ava se za 20 ili 30%.

La`ni zglob (pseudoartroza)

100. La`ni zglob potkoljenice, prema te`ini slu~aja:

a) na jednoj nozi 50 do 60%

b) na objema nogama 70 do 100% - II grupa

Amputacija

101. Amputacija u potkoljenici:

a) jedne noge 70%

b) na obje noge 100% - II grupa

102. Amputacija obje potkoljenice, sa kratkim ili zgr~enim patrlijcima nepodesnim za proteze, ili sa ograni~enim pokretima u koljenu100% - I grupa

D. ^a{ica

La`ni zglob

103. La`ni zglob ~a{ice ili patelektomija, prema stepenu o{te}enja funkcije zgloba:

a) jedne noge 20 do 30%

b) obje noge 40 do 50%

\. Koljeno

Ograni~ena pokretljivost (kontraktura)

104. Kontraktura koljena desmogenog ili artorogenog porijekla, sa mogu}no}u ekstenzije, prema stepenu mogu}e ekstenzije:

a) od 150\ do 170\ 20 do 40%

b) ispod 150\ 50 do 60%

Za obostranu kontrakturu koljena procent se pove}ava za 20 ili 30.

105. Artroplastika i vje{ta~ki koljeni zglob40 do 60%

Za obostranu artroplastiku i vje{ta~ki zglob procent se pove}ava za 20 ili 30.

Potpuna uko~enost (ankiloza)

106. Ankiloza koljena u povoljnem polo`aju, opru`enom ili skoro opru`enom:

a) jedne noge 40%

b) obje noge 70%

107. Ankiloza koljena u lo{em polo`aju (u fleksiji od 150▫ do potpune fleksije) zavisno od ugla:

a) jedne noge 50 do 60%

b) obje noge 70 do 100% - II grupa

Labav zglob

108. Labav zglob koljena, prema stepenu o{te}enja funkcije
.....20 do 40%

D@. Butnja~a

Prijelom (frakturna)

109. Prijelom butne kosti, sa skra}enjem do 3 cm bez atrofije mi{i}a i kontrakture zglobova
.....20%

110. Prijelom butne kosti, sa skra}enjem preko 3 do 6 cm
.....20 do 40%

Ako pored skra}enja postoji deformacija ili kontraktura u susjednim zglobovima, procent se pove}ava za 10 ili 20.

111. Prijelom butne kosti sa skra}enjem preko 6 cm50 do 60%

Ako pored skra}enja postoji deformacija ili kontraktura u susjednim zglobovima, procent se pove}ava za 10 ili 20.

112. Lo{e srastao prijelom vrata butne kosti, prema stepenu o{te}enja funkc.
.....40 do 60%

Ako su o{te}ena oba susjedna zgloba, procent se pove}ava za 20.

La`ni zglob (pseudoartroza)

113. La`ni zglob butne kosti60 do 70%

Ako su promjene obostrane procent se pove}ava za 20.

114. La`ni zglob vrata butne kosti60 do 80%

Ako su promjene obostrane procent se pove}ava za 20.

Amputacija i eksartikulacija

115. Eksartikulacija u koljenu:

- a) jedne noge 80%
- b) obje noge 100% - I grupa

116. Amputacija u nivou butine:

- a) jedne noge 90%
- b) obje noge 100% - I grupa

E. Kuk

Kontraktura

117. Ograni~ena pokretljivost u zglobu kuka 20 do 40%

Ako su promjene obostrane, procent se pove}ava za 20 ili 30.

118. Ograni~ena pokretljivost kuka, nogu u fleksiji, prema stepenu fleksije ili nogu u abdukciji, unutarnjoj ili vanjskoj rotaciji ili drugom nepovoljnog polo`aju40 do 60%

Ako su promjene obostrane, procent se pove}ava za 20 ili 30.

119. Vje{ta~ki zglob kuka40 do 60%

Uko~enost (Ankiloza)

120. Ankiloza kuka:

- a) u povoljnog polo`aju 50%
- b) u nepovoljnog polo`aju 60 do 70%
- c) oba kuka u ma kom polo`aju 100% - I grupa

Eksartikulacija

121. Eksartikulacija u kuku:

- a) jedne noge 100% - II grupa
- b) obje noge 100% - I grupa

Kombinovana amputacija (ruka i nogu)

122. Amputacija jedne ruke i jedne noge ili potpuna neupotrebljivost jedne ruke i jedne noge100% - I grupa

F. @ivci

123. Paraliza cijelog lumbosakralnog pleksusa90%
124. Obostrana paraliza lumbosakralnog pleksusa
.....100% - I grupa
125. Paraliza ishijadi-nog `ivca60%
126. Pareza ishijadi-nog `ivca20 do 50%
127. Paraliza n. peroneus-a 40%
128. Pareza n. peroneusa-a20 do 30%
129. Paraliza n. tibialis-a50%
130. Pareza n. tibiali-a30%
131. Paraliza n. femoralis-a50%
132. Pareza n. femoralis-a30%
133. Ako su paralize, odnosno pareze iz ta~. 125. do 132. ove liste obostrane, procent se pove}ava za 20 do 30.

Za o{te}jenje perifernih `ivaca donjih ekstremiteta (ta~. 125. do 132.) ocjena procenta vojnog invaliditeta se vr{i na osnovu nalaza neurologa ili fizijatra i elektromiografskog nalaza koji }e omogu}iti ocjenu stepena funkcionalnog o{te}jenja ili ispada.

G. Krvni sudovi

134. Aneurizme manjih arterija {ake ili stopala, jedne arterije podlaktice ili potkoljenice i dr. ako ne izazivaju ve}je funkcionalne smetnje20%
135. Aneurizme obje arterije {ake ili stopala30 do 40%
136. Aneurizme obje arterije podlaktice ili potkoljenice
.....30 do 50%
137. Aneurizme art. femoralis ili art. popliteae40 do 60%
138. Aneurizme art. axilaris ili art. brachialis50 do 70%
139. Aneurizme art. carotis:
- a) eksterne 50%
- b) interne 70 do 80%
140. Aneurizme va`nih i te`e pristupa-nih arterija za hirur{ku intervenciju, kao art ili aca, femoralis iznad ra-ve, axilaris, subclaviae, ocjenjuju se prema te`ini slu-aja50 do 80%
141. Pro{irenje vena na nozi, ve}eg stepena (varices)
.....20 do 30%

142. Pro{irenje vena na nozi sa grizlicama i edemom30 do 50%
143. Elefantijaza kao posljedica limfnog zastoja noge30 do 50%
144. Tromboflebitis sa elefantijazom kao posljedicom ranjavanja ili kao komplikacija u postoperacijskom toku:
- a) na jednoj nozi 30 do 50%
 - b) na objema nogama 40 do 70%
145. Ako su promjene iz ta~. 141. do 143. obostrane, procent vojnog invaliditeta, zavisno od stepena o{te}enja, pove}ava se za 10 ili 20.
- GLAVA III - GLAVA**
- A. Lobanja i mozak
146. Skalpirana ko`a na glavi, ve}ih razmjera20 do 40%
147. Fraktura lobanje, bez ko{tanih defekata i bez nervnih poreme}aja ispod20%
148. Fraktura lobanje, sa defektom kosti ili impresijom, bez nervnih poreme}aja, zavisno od veli~ine i lokalizacije defekta, odnosno impresije20 do 30%
149. Povreda lobanje, sa ili bez frakture, ali sa pojavama traumatske encefalopatije, prema te`ini:
- a) lahke pseudoneurasteni~ne pojave 20 do 30%
 - b) izra`ene pseudoneurasteni~ne pojave 40 do 60%
 - c) te{ke pseudoneurasteni~ne pojave 70 do 90%
- Traumatska encefalopatija priznaje se samo ako postoje objektivni znaci i pozitivni laboratorijski nalazi. Subjektivni sindrom ne cijeni se kao posttraumatska encefalopatija.
- Za ocjenjivanje procenta vojnog invaliditeta po ovoj ta~ki neophodno je uraditi: fundus, EEG, psihi~ko testiranje i kompjutersku tomografiju mozga.
150. Klini~ki utvr|ena epilepsija nastala uslijed povrede ili bolesti:
- a) kad su napadi rijetki 20 do 30%
 - b) kad su napadi ~esti, 1 do 3 puta mjesecu 40 do 60%
 - c) kad su napadi vrlo ~esti, 1 do 3 puta nedjeljno 60 do 80%
 - ~) kad su napadi veoma ~esti, jednom ili vi{e puta dnevno 80 do 100% - I grupa
- }) ako uz epilepti~ne napade, bez obzira na njihovu u~estalost, postoje trajne psihi~ke promjene koje te{ko kompromituju socijalno pona{anje bilo zbog poreme}aja u inteligenciji, bilo zbog karakternih poreme}aja, procent se pove}ava za 40 do 60, a u najte`im slu~ajevima iznosi 100% - I grupa

Procent vojnog invaliditeta po ovoj ta~ki mo`e se utvr|ivati nakon obavezno provedene bolni~ke opservacije na neurolo{kom odjeljenju sa utvr|enim svim elementima bitnim za ocjenu procenta invaliditeta (uzrok, u~estalost napada i stepen psihi~kih promjena).

Ako su ovi uvjeti ispunjeni ocjena se mo`e dati i u toku lije~enja.

B. Vilica

151. Prijelom gornje vilice, sa deformacijom, prema stepenu20 do 50%

152. Lo{e srastao prijelom donje vilice, sa poreme}enom artikulacijom preostalih zuba, prema te`ini20 do 30%

153. Prijelom donje vilice, sa ograni~enjem otvaranja usta izme|u:

a) 30 i 20 mm 20 do 30%

b) 20 i 10 mm 40 do 50%

c) maksimalno otvaranje ispod 10 mm, pa do potpunog sastavljanja zuba gornje i donje vilice 50 do 80%

154. Pseudoartroza donje vilice, privremeno 30 do 50%

155. Pseudoartroze donje vilice, sa ve}im defektom ko{tanog masiva zajedno sa Zubima, tako da ote`ava ili potpuno onemogu}uje protezu ili `vakanje, prema te`ini60 do 80%

C. O~i

156. Gubitak jednog oka, potpun gubitak vida jednog oka ili veoma veliko smanjenje vida (o{trina vida manja od 0,05)50%

Ako je vid na jednom oku izgubljen a na drugom smanjen, procent od 50% pove}ava se za 10% za svakih 0,20 smanjenja vida. Za smanjenje vida na drugom oku za 0,40 od 50 na 70% itd. Na isti na~in ocjenjuje se i umanjenje vida na oba oka (npr. VOD ravno 0,80 VOS ravno 0,60). Ukupan procent iznosi 30% za smanjenje vida za 0,20 na desnom oku i smanjenje vida za 0,40 na lijevom oku. Smanjenje vida ocjenjuje se pomo}u korekcije.

157. Sljepilo, odnosno gubitak vida na oba oka100% - I grupa

Pod potpunim gubitkom vida jednog oka podrazumijeva se o{trina vida ispod 0,05.

158. Bitemporalna hemianopsija, kvadrentne binazalne i gornje horizontalne hemianopsije30%

159. Ve}i trajni defekti u vidnom polju na oba oka, pod kojima treba podrazumijevati apsolutno parcentralne skotome ~iji je najmanji promjer ve}i od 30□30%

160. Ptoza jednostrana ocjenjuje se prema o{trini vida i vidnom polju20 do 30%

161. Lagofalmus na oba oka ocjenjuje se prema stepenu o{te}enja vida30 do 60%

162. Stalno su`enje kao posljedica povrede suznog kanala:

a) na jednom oku 20%

b) na oba oka 30 do 40%

^. Nos

163. Gubitak nosa (potpun) 60%

164. Djelimi~an gubitak nosa, prema stepenu o{te}jenja funkcije i nagrjenosti
.....20 do 50%

]. Usta i zubi

165. O`iljak na ustima koji se ne mo`e operacijom popraviti, a ometa govor, ishranu, ne zadrava
pljuva~ku itd. prema te`ini30 do 60%

Ako se mo`e operacijom popraviti, procent se odreuje privremeno.

166. Povrede nepca i jezika koje ote`avaju gutanje i govor:

a) u manjoj mjeri 30 do 40%

b) u znatnoj mjeri 50 do 80%

167. Potpun gubitak ili potpuna paraliza jezika90%

168. Djelimi~na paraliza jezika i nepca, sa ote`anim govorom i gutanjem
.....40 do 60%

169. Gubitak skoro svih zuba:

a) sa mogu}om protezom 30%

b) proteza nije mogu}a 50%

170. Stalna pljuva~na fistula neoperabilna20%

171. Kserostomija (atrofija obje pljuva~ne `ljezde) ..20 do 40%

D. U{i i sluh

172. Potpun gubitak sluha na oba uha70%

173. Obostrano te{ko o{te}jenje sluha preko 90% po Fowler-u
.....60%

174. Obostrana te{ka nagluhost:

a) ukupni gubitak sluha preko 70 a do 90% po Fowler-u
..... 40%

b) ukupan gubitak sluha 60 do 70% po Fowler-u30%

c) ukupan gubitak sluha 50 do 60% po Fowler-u20%

Ocjenvivanje vojnog invaliditeta vr{i se na osnovu otolo{kog i audiometrijskog nalaza.

175. Gubitak u{ne {koljke:

a) jednog uha 30%

b) oba uha 50%

\. Nagrjenost (unaka`enje)

176. Nagrjenost se ocjenjuje prema te`ini nagrjenosti glave i vrata izuzev u slu~aju iz ta~ke 164. Liste, uzimaju}i u obzir spol i godine `ivota invalida, i to:

a) nagrjenost 20 do 30%

b) unaka`enje, kao te`i oblik nagrjenosti 40 do 60%

Kod vojnih invalida - `ena vr{i se ocjenjivanje nagrjenosti (unaka`enje) i drugih izlo`enih dijelova tijela (ruke i noge) ukoliko nije izvr{eno ocjenjivanje po ~lanu 5. ovog pravilnika.

D@. Mo`dani `ivci

177. O{te}enje (anosmija) n. olfaktorius-a, obostrano20%

178. Paraliza abducens-a ili trohlearis-a30%

179. Paraliza okulomotorius-a40%

180. Pareza okulomotorius-a20 do 30%

181. Paraliza sva tri `ivca pokreta~a oka:

a) na jednom oku 50%

b) na oba oka 60 do 80%

182. Pareza sva tri `ivca pokreta~a oka30 do 40%

183. Potpuna paraliza, sa obostranom kompletnom ptozom kapaka100% - II grupa

184. Potpuna atrofija vidnog `ivca:

a) jednog oka 50%

b) oba oka 100% - I grupa

Nepotpune atrofije vidnog `ivca ocjenjuju se prema stepenu o{te}enja vida.

185. Paraliza nerva lica:

a) s jedne strane 50%

b) obostrana 70%

186. Pareza nerva lica30%

187. Pareza nerva lica kad se oko zatvara:

a) jednog oka ispod 20%

b) oba oka 20%

188. Izolovano nekompenzovano o{te}enje vestibularnog aparata:

a) jednog uha 20 do 60%

b) oba uha 30 do 80%

Procent vojnog invaliditeta određuje se privremeno za dvije godine, poslije ~ega se ponovo ocjenjuje uz obaveznu elektrospazmografiju i nalaz neurologa.

189. O{te}enje n. trigeminus-a:

a) n. oftalmikus-a - senzitivne grane, ako postoje komplikacije u vidu neuroparaliti~kog keratitisa i sekundarnog o{te}enja vida, prema stepenu o{te}enja vida 30 do 40%

b) pri potpunom gubitku vida 50%

c) o{te}enje motornog dijela trigeminusa, sa trofijom muskulature za `vakanje 30 do 40%

190. Klini~ki utvr|ena neuralgija n. trigemini:

a) u te`im slu~ajevima 30 do 40%

b) u te`im slu~ajevima sa svakodnevnim napadima 50 do 70%

c) u najte`im slu~ajevima poslije neuspjelih poku{aja lije~enja hirur{kim putem 60 do 100% - I grupa

191. Oduzetost bulbarnih `ivaca30 do 80%

192. Najte`i slu~ajevi bulbarne paralizedo 100% - I grupa

193. Hemipareza:

a) lak{eg stepena 30 do 50%

b) te{kog stepena 60 do 70%

194. Hemiplegija80 do 100% - I grupa

Dodatak za njegu i pomo} od drugog lica određuje se samo za svje`e hemiplegije privremeno za jednu godinu, a trajno ako je u pitanju kontraktura noge u fleksiji te je hod i pored pomagala nemogu}.

195. Talami~ni sindromi:

a) lak{eg stepena 30 do 50%

b) srednjeg stepena 60 do 80%

c) te{kog stepena 90 do 100% - II grupa

Ocjenvivanje vojnog invaliditeta vr{i se uz obaveznu hospitalizaciju u neuropsihijatrijskoj zdravstvenoj organizaciji.

196. Organski traumatski psihosindrom, prema te`ini psihi~kih poreme}aja:

a) izra`eni poreme}aji 50 do 60%

b) te{ki poreme}aji 70 do 100% - I grupa

Ocjenvivanje vojnog invaliditeta vr{i se na osnovu dokaza o neposrednoj vezi izme|u povrede mozga i psihi~kih poreme}aja. Procent vojnog invaliditeta odre|uje se na osnovu detaljnog ispitivanja psihi~ke funkcije (stanje intelektualnih funkcija, pam}enje, pa`nja, afektivne promjene itd.)

197. Afazije, bez drugih poreme}aja:

a) motorne 20 do 40%

b) mje{ovite ili senzorne 30 do 60%

198. Te{ka afazija sa izra`enim psihi~kim poreme}ajima60 do 100% - II grupa

199. Multipna skleroza:

a) srednje te{ki slu~ajevi 70%

b) te{ki slu~ajevi 80 do 90%

c) najte`i slu~ajevi 100% - II ili I grupa

200. Parkinsonizam, ako se njegov po~etak mo`e pouzdano dovesti u vezu sa encefalitisom, egzogenom intoksikacijom ili te`om povredom mozga:

a) lak{eg stepena 20 do 30%

b) srednjeg stepena 40 do 60%

c) te`eg stepena 70 do 100% - II grupa

~) najte`eg stepena 100% - I grupa

GLAVA IV - KI^MA I KI^MENA MO@DINA

201. Hernija intervertebralnog diska, ako se ispoljila neposredno poslije verifikovane traume i sprovedenog stacionarnog lije~enja i ako postoje trajna o{te}jenja korjenova lumbosakralnog ili cervikobranhjalnog pleksusa:

a) lak{eg oblika, sa lak{im o{te}enjem motiliteta i senzibiliteta 20 do 30%

b) te{kog oblika 40 do 50%

c) te{kog oblika, sa izra`enim o{te}enjem motiliteta, atrofijama i trofi~nim pojavama iz odre|ene radikularne zone ili segmenta ki~mene mo`dine 60 do 100% - II grupa

202. Spondilartroza i spondilartrit, ako postoje promjene utvrjene rendgenskim pregledom:

- a) bez poremećaja funkcije ki-menog stupa ispod 20%
- b) sa oteženjem funkcije ki-menog stuba i neurološkim ispadima 20 do 50%
- c) sa teškim oteženjem funkcije ki-menog stupa 60 do 100% - II grupa

203. Svječne frakture ki-menih prilijenova, bez nervnih poremećaja, prve dvije godine privremeno40 do 60%

204. Konsolidovane frakture ki-menih prilijenova, bez nervnih poremećaja, poslije dvije godine trajno:

- a) sa manjim deformacijama 20 do 30%
- b) sa većim deformacijama 40 do 50%

205. Konsolidovane frakture ki-me sa paraparetičnim pojavama, za prve dvije godine privremeno, a poslije trajno:

- a) lakog stepena 40 do 70%
- b) srednjeg stepena 60 do 70%
- c) tečeg stepena (hod moguće pomoći pomagala) 80 do 100% - II grupa

206. Konsolidovane frakture ki-me sa flakcidnom paraplegijom ili spastičnom paraplegijom u fleksiji - trajna nepokretnost i vezanost za postelju100% - I grupa

207. Konsolidovane frakture cervikalnog dijela ki-me sa lezijom cervikalne medule i paretičkim pojavama na gornjim i donjim ekstremitetima:

- a) lak{i oblici 40 do 50%
 - b) izraženi oblici 60 do 70%
 - c) teči oblici 80 do 100% - II grupa
- ~) najteči oblici - invalid nepokretan i ne može se služiti rukama 100% - I grupa

208. Cerebralni ataktički sindrom poslije traume (za prve dvije godine privremeno, a poslije trajno):

- a) lahki oblici 20 do 30%
 - b) umjereno izraženi oblici 40 do 60%
 - c) teči oblici 70 do 90%
- ~) najteči oblici - nemogućnost kretanja uslijed atakcija 100% - I grupa

209. Klinički utvrđen polineuritički sindrom do stabilizacije se ocjenjuje privremeno, a poslije trajno:

- a) lahki oblici, sa diskretnim oteženjem motiliteta 20 do 40%
- b) srednje teški oblici, umjerena oteženja motiliteta 50 do 60%

c) te{ki oblici, sa izra`enim o{te}enjem motoliteta, senzibiliteta i trofike, hod mogu} pomo}u pomagala
70 do 100% - II grupa

~) najte`i oblici, te{ka o{te}enja motoliteta sa atrofijama, te{kim trofi~nim smetnjama i potpunom
uzeto}u ekstremiteta - invalid nepokretan 100% - I grupa

Ocjena procenta vojnog invaliditeta za stanje iz ta~. 205. do 209. se vr{i na osnovu
elektromiografskog nalaza i mi{ljenja neurologa i fizijatra, a po potrebi i bolni~ke obrade na
neurolo{kom odjeljenju.

GLAVA V - GRLO (LARYNX)

210. Su`enost grla, sa ote`anim disanjem poslije povrede, prema stepenu
.....20 do 40%

211. Su`enost grla uslijed povrede grkljana ili du{nika, sa ote`anim disanjem u velikoj mjeri (disponoja
i bez napora), prema te`ini50 do 80%

212. Potrebno stalno no{enje kanile 80%

213. Oduzetost grla:

a) jednostrana 20 do 40%

b) obostrana 50 do 70%

214. Tuberkuloza grla ocjenjuje se kao otvorena tuberkuloza plu}a50
do 100% - II grupa

GLAVA VI - @DRIJELO (PHARYNX)

215. Oduzetost `drijela, prema te`ini20 do 50%

216. Su`enje jednjaka:

a) bez potrebe bu`iranja 20 do 40%

b) uz upotrebu stalnog bu`iranja (kalibar su`enja, u~estalost bu`iranja, poreme}aj ishrane, op}e stanje)
50 do 70%

217. Jednjak sasvim zatvoren, ishrana kroz gastri~nu fistulu (gastrostomija) prema te`ini, op}em
stanju, uhranjenosti i inkontinenciji fistule80 do 100% - II grupa

GLAVA VII - GRUDNI KO[(THORAX)

218. Prijelom grudne kostiispod20%

219. Prijelom rebara konsolidovani, bez znatnije deformacije grudnog ko{a
.....ispod 20%

220. Prijelom rebara lo{e konsolidovan, sa ve}im deformacijama grudnog ko{a:

a) bez reperkusija izra`enih na srcu i plu}ima 20 do 40%

b) ako istovremeno postoji respiratorna ili sr~ana insuficijencija, prema te`ini insuficijencije 50 do
100% - II grupa

221. Pleuropulmonalna fistula kao posljedica pyothorax-a30 do 50%

222. Pleuropulmonalna skleroza kao posljedica ranjavanja, deformacije grudnog ko{a, iskrivljenosti ki-me sa umjerenom respiratornom insuficijencijom, ali bez sr~ane insuficijencije20 do 40%

223. Obimna pleuropulmonalna skleroza, plu}na bronhiekstazija i druge hroni~ne plu}ne suparacije, znatnije deformacije grudnog ko{a (fibrothorax), te`a iskrivljenost ki-menog stupa, sa razvijenom respiratornom insuficijencijom (disponeja, cijanoza) sr~anom insuficijencijom (cor pulmonale chronicum) ili amiloidozom, prema te`ini -50 do 100% - II grupa

Za ocjenjivanje procenta vojnog invaliditeta po ovoj ta~ki neophodno je izvr{iti testove ergospirometrije i analizu gasova u krvi.

224. Unaka`enost dojki ve}eg stepena20 do 30%

225. Gubitak jedne dojke30%

226. Gubitak obje dojke 50%

GLAVA VIII - KARLICA (PELVIS)

227. Dobro konsolidovani prijelom karli~nih kostiju, bez o{te}enja funkcijeispod 20%

228. Konsolidovani prijelom karli~nih kostiju, kao i dislokacija simfize, sa lak{im i srednje te{kim tegobama pri hodu, bez komplikacija na ostalim organima karli~ne duplje20 do 40%

229. Konsolidovani prijelom karli~nih kostiju, sa istovremenom povredom susjednih organa - procent se odre|uje za najvi{e o{te}eni organ i pove}ava se od 10 do 30 prema te`ini svih povreda.

GLAVA IX - NEUROZE I PSIHOZE

230. Klini~ki utvr|eni neurotski poreme}aji:

a) lak{i ispod20%

b) te{ki (akcionsko depresivne, fobi~no opsativne i fiksirne konverzivne neuroze) 20 do 60%

Procent vojnog invaliditeta se odre|uje privremeno do pet godina, a poslije trajno.

231. Klini~ki utvr|ene psihoze:

a) endogene ({izofrenija, mani~no-depresivna psihoza) 60 do 100% - II grupa

b) egzogene (psihogena psihoza, reaktivna depresija, reaktivna konfuzna delirantna stanja kao poku{aji samoubistvo) 60 do 100% - II grupa

Procent vojnog invaliditeta se odre|uje privremeno do pet godina, a poslije trajno.

232. Neuroze i psihoze koje su se prvi put ispoljile pod okolnostima iz ~lana 3. zakona, a za koje je utvr|eno da se ne mogu vi{e otkloniti ili ubla`iti psihoterapijskim i drugim postupcima, niti poslije drugog stru~nog lije~enja, uzimaju se u obzir kao osnov za utvr|ivanje procenta vojnog invaliditeta kao bolesti na ~ije su nastajanje napori pod tim okolnostima znatno uticali.

Pri utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta, pored tečine bolesti uzimaju se u obzir trajanje i vrsta tegoba kojima je invalid bio izložen.

Za neuroze i psihoze -ije se prve pojave nisu ispoljile u okolnostima navedenim u ovoj tablici ili najkasnije u roku od šest mjeseci od dana prestanka tih okolnosti (~lan 3., stav 1., 2., 3. i 4. Zakona), odnosno u roku od 30 dana po otpuštanju iz Oružanih snaga (~lan 3., stav 5. Zakona) ne utvrđuje se vojni invaliditet.

233. Za psihopatiju se utvrđuje vojni invaliditet samo u slučaju neurotske i psihičke dekompenzacije (tab. 230. i 231.)

234. Psihički poremećaji vezani uz ratnu traumu (ako se utvrdi da prije rata nije bolovao od psihičkih poremećaja):

- a) lak{i posttraumatski stresni poremećaji trajno manje 20%
- b) kompleksni posttraumatski stresni poremećaji (PTSP) privremeno do 3 godine, a nakon toga trajno 20 do 40% 20 do 40%
- c) posttraumatski stresni poremećaji s komorbiditetom privremeno do 3 godine, a nakon toga trajno 40 do 50%
-) trajna promjena ličnosti uzrokovana ratnom traumom 60%

Dijagnoza PTSP se obavezno postavlja u skladu sa multimetodijskim pristupom. Dijagnoza PTSP se obavezno postavlja na osnovi dvaju mijenja psihiyatara -iji se nalaz zasniva na kliničkom strukturiranom pregledu u skladu s MKB10, odnosno DSM4 i priloga -iji se nalaz zasniva na najmanje jednom instrumentu za dijagnosticiranje PTSP-a, te na primjeni MMPI-2.

GLAVA X - TUBERKULOZA

A. Tuberkuloza pluža

235. Potpuno izlijena ili kalcificirana žarišta u hilusu ili plužima, manjeg obima, manje priraslice pleureispod 20%

236. Inaktivna (očiljna) plužna tuberkuloza srednjeg i većeg obima:

- a) bez respiratorne i kardiovaskularne insuficijencije 20 do 30%
- b) sa obliteranim pleuralnim sinusima prema stepenu oteženja respiratorne funkcije 30 do 50%

237. Aktivna jednostrana plužna tuberkuloza, ili plužne maramice sa izlivom, pulmonalne ili pleuralne fistule sa empijom60 do 80%

238. Obostrana ili ekstenzivna jednostrana aktivna (otvorena ili zatvorena) tuberkuloza pluža, progresivna ali još uvijek pristupažna liježenju i razne pulmonalne i pleuralne fistule sa empijom i oprom tjelesnom slaboku većeg stepena80 do 100% - II grupa

239. Progresivna ražrena aktivna obostrana plužna tuberkuloza sa razvijenom kaheksijom i drugim tečkim komplikacijama (respiratorna kardiovaskularna i slična insuficijencija, amiloidoza itd.)100% - I grupa

240. Stanje poslije operacijskih intervencija na grudnom koju zbog tuberkuloze pluža cijeni se zavisno od vremena proteklog od operacijskog zahvata, vrste i veličine istog, kao i od funkcionalnog oteženja preostalih dijelova:

a) ekscizija tuberkuloma i kazeoznih ognji{ta, resekcija 1-2 segmenta, gornja torakoplastika do 4 rebra
40 do 60%

b) lobektomija, torakoplastika 5 do 7 rebara, davernostomija 50 do 70%

c) pulmektomije, torakoplastika 8 ili vi{e rebara 60 do 80%

U prvoj godini poslije operacije procent se pove}ava za 20, zavisno od kardiorespiratorne funkcije, uz obaveznu kontrolu na komisiji najkasnije {est mjeseci po operacijskom zahvatu.

B. Tuberkuloza kostiju i zglobova

241. Kod aktivne tuberkuloze kostiju i zglobova za vrijeme evolucije, i to kod lokalizacije na ki~mi, sakrolija~nom zglobu, kuku i koljenu:

a) ako invalid nije potpuno imobilan 60 do 100% - II grupa

b) ako je imobilan 100% - I grupa

242. Kod tuberkuloze ostalih kostiju i zglobova koji nisu navedeni u ta~ki 239. procent vojnog invaliditeta utvr|uje se prema va`nosti organa i aktivnosti procesa.

243. Po izlje~enom procesu tuberkuloze kostiju i zglobova posljedice takvog oboljenja ocjenju se kao kod traume odgovaraju}ih organa, s tim {to se procent vojnog invaliditeta pove}ava za 10 do 30, a zavisno od prirode oboljenja, kvaliteta izlje~enja i potrebe preventivne imobilizacije.

C. Tuberkuloza ostalih organa

244. Kod tuberkuloze ostalih organa procent vojnog invaliditeta utvr|uje se kao kod drugih oboljenja odgovaraju}eg organa, uzimaju}i u obzir tuberkuloznu prirodu procesa i op}e zdravstveno stanje.

^. Zajedni~ke odredbe o tuberkulozi

Pri utvr|ivanju procenta vojnog invaliditeta kod tuberkuloze ne primjenjuje se, po pravilu, princip pogor{anja predvi}en u ~lanu 11. Zakona, nego se smatra da je bolest nastala pod okolnostima iz ~lana 3. Zakona. Ako se utvrdi da je tuberkulozno oboljenje organa postojalo i prije po~etka tih okolnosti, da nije bilo potpuno izlje~eno ili da je povla~ilo invaliditet za vi{e od 20% prema ovoj listi, utvr|uje se procent vojnog invaliditeta samo za nastalo pogor{anje. Smatra se da je oboljenje postojalo prije, a u okolnostima iz ~lana 3. Zakona je samo pogor{ano, ako je aktivran proces utvr|en prije isteka {est sedmica od dana nastupanja okolnosti iz odredaba tog ~lana, odnosno ako je utvr|eno stanje medicinski o~vidno starijeg datuma (stanje poslije hirur{ko - resepcionih ili kolapsnih metoda, stari fibrozni procesi, o`iljci od fistula i ankioze kod ko{tane tuberkuloze itd.).

Pri utvr|ivanju procenta vojnog invaliditeta kod tuberkuloze nastale u vezi sa ranom ili povredom, smatra se da uzro~na veza izme|u njih i tuberkuloze postoji ako se utvrdi da postoji tuberkulozno oboljenje na povrijelenom organu, odnosno povrijelenom dijelu tijela, kao i da su prvi znaci bolesti nastali po isteku {est sedmica, a najkasnije po isteku {est mjeseci od dana ranjavanja ili povrede.

Procent za tuberkulozu plu}a privremeno se utvr|uje do pet godina uz kontrolu svakih {est mjeseci, a poslije pet godina utvr|uje se trajni procent, a za tuberkuluzu kostiju privremeni procent utvr|uje se do pet godina.

GLAVA XI - SR^ANA OBOLJENJA

A. Kompenzovana sr~ana oboljenja bez razvijenih znakova zastoja u plu}ima ili u velikom krvotoku

245. Prele`ana reumatska groznica, sa i bez znakova karditisa, ocjenjuje se privremeno na godinu dana60%

Poslije toga - ako nema znakova o{te}jenja na srcu20%

246. Organska oboljenja sr~anih zalistaka zavisno od te`ine anatomskega o{te}jenja zalistaka i sr~anog mi{i}a i prema stepenu uve}anja srca:

a) bez znatnijeg uve}anja srca i bez pojave sr~ane dekompenzacije 30%

b) prema stepenu pove}anja srca i te`ine anatomskega o{te}jenja sr~anih zalistaka bez znakova sub - odnosno dekompenzacije srca - 30 do 50%

247. O{te}jenje sr~anog mi{i}a i perikarda (koronarna i ostala) ili te{ki poreme}aji ritma - prema te`ini40 do 70%

Veli~ina i te`ina o{te}jenja sr~anih zalistaka, sr~anog mi{i}a i perikarda i stepen pove}anja srca dokazuju se i utvr|uju, osim klini~kog pregleda, obavezno rendgenolo{ki i elektrokardiografski, a po potrebi polimehanokardiografski, ehokardiografski, egometrijski, radioizotopima, katerizacijom srca i drugo.

B. Dekompenzovana sr~ana oboljenja sa znacima zastoja u plu}ima ili u velikom krvotoku

248. Po~etna sr~ana insuficijencija, sa umjerenim razvijenim plu}nim zastojem ili umjerenim uve}anjem jetre, ali takva koja se dobro popravlja lije~enjem -60 do 80%

249. Potpuno razvijena sr~ana insuficijencija:

a) koja se nedovoljno popravlja lije~enjem i koja isklju~uje svaki fizi~ki napor80 do 100% - II grupa

b) u najte`im slu~ajevima100% - I grupa

250. Ako se radi o postraumatskoj penetriraju}oj (ubod, metak i sl.) ili nepenetriraju}oj povredi (udar u predjelu srca, sr~ani udar, gnje~enje i sl.), srca sa povredom i o{te}jenjem sr~anih zalistaka perikarda ili sr~anog mi{i}a, kao i nakon izvr{ene operacije na srcu, procenti u ta~. 245. i 246. mogu se pove}ati za 10 do 30, a najvi{e do 100 - druga grupa.

C. Hirur{ki zahvati na srcu

251. Operacijska zamjena valvula:

a) zamjena jedne ili dvije valvule u sinusnom ritmu bez dekompenzacije srca 30 do 60%

b) zamjena jedne ili dvije valvule sa absolutnom aritmijom komore uz povremenu dekompenzaciju 80%

c) zamjena sve tri valvule 100% - II grupa

~) sa stalnom sr~anom dekompenzacijom 100% - I grupa

^. Op}e odredbe za sr~ana oboljenja

Involutivne i stara~ke promjene kardiovaskularnog aparata ne uzimaju se u obzir pri utvr|ivanju procenta vojnog invaliditeta. Pri utvr|ivanju procenta vojnog invaliditeta za organska oboljenja sr~anih

zalistaka i miokarda koja su nastala pod okolnostima iz ~lana 3. Zakona, ili najdalje u roku od tri mjeseca po zavr{etku rata, uzima se u obzir cjelokupno o{te}enje srca.

GLAVA XII - TRBUH (ABDOMEN)

252. Fistule na `elucu, uslijed povrede, prema veli~ini fistule i reperkusija na op}e stanje, privremeno50 do 100%-II grupa

253. Smetnje u crijevnoj pasa`i kao posljedica povrede ili ulkusne bolesti, bez stenoti~nih pojava20 do 40%

254. Smetnje pra}ene stenoti~nim promjenama na pilorusu ili bilo kom dijelu digestivnog trakta, prema te`ini30 do 60%

255. Za akutne ulkusne bolesti, verificirane rendgenolo{ki i gastroskopski odrejuje se privremeno na jednu godinu60%

256. Postoperativne smetnje, kao i stanje poslije resekcije `eluca (po bilo kojoj metodi)30 do 60%

257. Te{ke pothranjenosti i postoperacijske, malapsorpcioni sindrom60 do 80%

258. Stalni anus praeternalis, prema kontinenciji
..... 80 do 100% - II grupa

259. Sterkoralne fistule uzane, defekcija normalna, op}e zdravstveno stanje dobro, privremeno20 do 40%

260. Fistule {iroke, visoko na tankom crijevu, sa te{kim pojavama denutricije, privremeno70 do 100% - II grupa

261. Sterkoralne fistule {iroke, niske bez znatnijeg uticaja na op}e zdravstveno stanje, privremeno40 do 70%

262. Fistule analne, prema te`ini20 do 40%

263. Inkontinencija ili su`enje analnog sfinktera, prema te`ini slu~aja40 do 100% - II grupa

264. Kila nastala na mjestu povrede, privremeno20 do 40%

Netraumati~ne kile ne uzimaju se u obzir pri ocjenjivanju vojnog invaliditeta.

265. Eventracije poslije povrede, prema te`ini privremeno, ako se mogu operacijom otkloniti30 do 60%

266. Povrede jetre - prema posljedicama30 do 80%

267. Hroni~ni hepatitis - prema znacima o{te}enja funkcije jetre30 do 60%

268. Za akutni hepatitis odrejuje se privremeno za dvije godine60%

a poslije toga, ukoliko nema o{te}enja jetreispod 20%

269. Ciroza jetre, kao posljedica preboljelog infektivnog hepatita, u konpenzovanom stanju
.....60%

270. Ciroza jetre, sa znacima dekompenzacije
.....70 do 100% - II grupa

271. @u~ne fistule nastale poslije povrede `u~nih puteva (privremeno, ako su operabilne), prema te`ini20 do 80%

272. Nedostatak slezene poslije traume (privremeno za dvije godine)
.....30%

Poslije dvije godine, ako nema znakova o{te}enja hematopojeza
.....ispod20%

GLAVA XIII - UROPOETI^NI ORGANI

273. Stanje poslije preboljelog akutnog difuznog glomerulonefritisa ocjenjuje se privremeno za jednu godinu60%

274. Jednostrani hroni~ni pielonefritis, prema te`ini20 do 40%

275. Obostrani hroni~ni pielonefritis40 do 70%

Kod znatnih o{te}enja funkcije bubrega ocjenjivanje se vr{i kao kod nefrita.

276. Lak{i oblici hroni~nog nefrita (umjerena albuminurija sa manjim promjenama u sedimentu bez drugih renalnih ili op}ih poreme}aja)20 do 30%

277. Srednje te{ki oblici nefrita ili nefroza:

a) sa obilnom albuminurijom, sa te{kim promjenama u sedimentu, umjerenim edemima, umjerenom hipertenzijom, hipostenurijom bez azotne retencije, manjim promjenama na o~nom dnu 40 do 60%

b) sa lako pove}anom azotnom retencijom, hipertenzijom i izra`enim promjenama na o~nom dnu 60 do 80%

278. Te{ki oblici nefrita (izostenurije), azotna retencija, masivni i rezistentni edemi, te{ka hipertenzija sa uve}anjem srca, edem papile opti~kog `ivca80 do 100% - II grupa

279. Najte`i oblici zatajivanja funkcije bubrega koji zahtijeva trajnu hemodializu ili po izvr{enoj transplantaciji bubrega100% - I grupa

280. Nefrektomija:

a) ako je drugi bubreg zdrav 50%

b) ako postoji lak{e o{te}enje preostalog bubrega 60%

c) ako postoji srednje te{ko o{te}enje preostalog bubrega 70 do 80%

~) ako postoji te{ko o{te}enje preostalog bubrega 90 do 100% - II grupa

) ako oboljenje zahtijeva trajnu hemodializu 100% - I grupa

281. Aktivna tuberkuloza bubrega:

- a) jednog bubrega, privremeno 60 do 90%
- b) oba bubrega, privremeno 80 do 100% - II grupa
- c) u najte`im slu~ajevima 100% - I grupa

282. Cistit hroni~ni traumati~ni:

- a) prema te`ini slu~aja 20 do 50%
- b) u najte`im slu~ajevima, sa stalnom inkontencijom, skvr~enom be{ikom i polipozom 60 do 80%

283. Mokra}ne fistule uretera, be{ike ili uretre, kroz koje stalno curi mokra}a, privremeno
.....40 do 80%

284. Su`enje mokra}nog kanala, prolazno za bu`ije i daje se {iriti
.....20 do 40%

285. Te{ko prolazna su`enja (filiformna) sa ~estim retencijama, prema te`ini slu~aja
.....50 do 80%

Ako postoji komplikacija be{ike ili bubrega, procent se utvruje prema procentu iz ta~ke u kojoj se predvi|a odgovaraju}a komplikacija.

GLAVA XIV - GENITALNI ORGANI

A. Mu{ki

286. Ablatio penis, totalis80%

287. Ablatio penis totalis ako se komplikuje sa stenozom orificijuma
.....100% - II grupa

288. Epididimitis hronica bilateralis sa izospermiom20%

289. Ablatio testis obostrano:

- a) bez sekundarnih distrofi~nih pojava 50%
- b) sa sekundarnim distrofi~nim pojavama 70%

290. Ablatio penis et testicularum (emasculatio totalis)
.....100% - II grupa

291. Haematocoele, privremeno20%

292. Posttraumatska atrofija testisa30%

B. @enski

293. Gubitak jednog ovarija20%

294. Gubitak oba ovarija 80%

295. Gubitak uterusa ili jednog ovarija i uterusa60%

296. Gubitak oba ovarija sa uterusom 80%

297. Otejenje vulve i vagine, prema te`ini 20 do 50%

GLAVA XV - RAZNE DRUGE POVREDE I BOLESTI

298. [e]erna bolest (diabetes mellitus) ocjenjuje se po pravilu prema stepenu intolerancije na ugljenohidrate, i to:

a) lak{i oblici (bez pothranjenosti, bez glukozurije, pri odgovarajuoj dijeti) 20 do 30%

b) srednje te{ki oblici (koji zahtijevaju davanje insulina za osiguravanje ravnote`e ishrane) 40 do 60%

c) te{ki oblici, koji se te{ko reguli{u i pored primanja visokih doza insulina (sa pothranjeno{u i ~estim pojavama acidoze i komplikacijama na drugim organima) 70 do 100% - I grupa

Pri ocjenjivanju vojnog invaliditeta vodit }e se ra~una i o postoje}im komplikacijama (tuberkuloze plu}a, kardiovaskularne, nervne i o~ne).

299. Otejenje funkcije pankreasa kao posljedica povrede cjeni se prema stepenu otejenja njegove funkcije:

a) lak{i oblici 30%

b) srednji oblici 50%

c) te{ki oblici 50 do 80%

300. Hroni~na malarija sa trajnim posljedicama, prema te`ini
..... 20 do 40%

301. Intoksikacija (trovanje) i ozljede od bojnih otrova, radijacijskih otejenja ili pri nekom naro~item poslu u slu`bi - ocjenjivat }e se analogno prema ozljedama i posljedicama na pojedinim organima
.....30 do 100% - I grupa

302. Hroni~ni osteomielitis sa stalnim fistulama, ~estim egzacerbacijama
.....20 do 40%

303. Amilodozno otejenje unutra{njih organa ili kaheksije50 do 100% - II grupa

304. Hroni~ni osteomielitis koji ne stvara funkcionalne smetnje, bez otoka i fistula
.....ispod 20%

Ako kod lo{e sraslog prijeloma, pseudoartoze, kontrakte ili ankiloze postoji i hroni~ni osteomielitis, procent se mo`e pove}ati za 10.

305. Hipertireoza (privremena, dok traje oboljenje) ...30 do 60%

306. Hipotireoza:

a) djelimi~na 20 do 30%

b) totalna40 do 70%

307. Hipoadenkorticizam (m Addisoni) prema stepenu
.....40 do 80%

308. Iskrivljenost vrata kao posljedica povrede ma koje vrste, prema stepenu
..... 20 do 40%